

Posvetovanje predstavnikov splošnih kmetijskih zadrug Slovenije

Včeraj je bila v Ljubljani delovna konferenca predsednikov kmetijskih zadrug in zastopnikov okrajnih zvez kmetijskih zadrug. Konferenca so se udeležili tudi predstavniki ljudske oblasti in množičnih organizacij. Med drugimi so bili navzoči: predsednik Sveta vlade LRS za kmetijstvo in gozdarstvo tovariš Janez Hribar, predsednik Komisije državne kontrole tovariš Vlado Krivic, minister za kmetijstvo ing. Jože Levstik in drugi. Konferenci je prisostvovala tudi delegacija slovenskih kmetov s Koroške.

V imenu vlade LRS in IOOF je udeležence konferenca pozdravil član vlade in IOOF Jože Levstik. Daljši referat je imel neto predsednik republiške zveze kmetijskih zadrug tovariš Maks Krmelj.

Uvodoma je orisal in razčlenil predvoini položaj slovenskega kmeta ter prikazal vlogo tedanjih zadrug. V drugem delu svojega referata je tovariš Krmelj prikazal vlogo in pomen splošnih kmetijskih zadrug pri graditvi socializma. Poudaril je, da kljub velikim uspehom, ki so jih v zadnjih letih dosegle kmetijske zadrug, še vedno nekatere kmetijske zadrug delujejo zgolj na trgovskem področju in pripisujejo tem zadrugam prevelik pomen. Ponekod se upravni odbori kmetijskih zadrug bavijo še vedno preveč s trgovino, ne pa z gospodarskim vprašanjem. Zadrugne ekonomije, ki naj bi bile prvi zgradki kmetijske delovne zadrug, so zaradi nepravilne organizacije dela in nagrajevanja marsikje slabo uspevale. S tem so ne samo škodovali gospodarstvu, ker je bila proizvodnja manjša, temveč je vse to dokaj slabo vplivalo na kmete, ki naj bi v zadrugnih ekonomijah videli prvo obliko socialističnega gospodarjenja. Kakor so upravni odbori premalo skrbeli za reševanje gospodarskih nalog na svojem področju, tako tudi niso dovolj stremeli za tem, da bi ustanavljali nove zadrugne oblike in delavnice, ki bi kmetom lahko najbolj pomagale pri nabavi potrebnega drobnega orodja. Tovariš Krmelj je govoril

tudi o skupni samopomoči kmetov v okviru zadrug kot o važni nalogi upravnih odborov kmetijskih zadrug. Delo upravnih odborov je v mnogih primerih silno malomarno, zadrugna trgovina ima neurejeno poslovanje, premalo se brigajo za sebnjo lesa, za kadrovske vprašanje, za povezavo med OZK in zadrugami, itd.

Diskusije se je udeležilo veliko število delegatov in gostov. Razpravljali so o nalogah KZ, o odkupu, setvi in delu gospodarskih odsekov v KZ. Tovariš Jože Prek iz KZ Tomišelj, je govoril o odsekih v njihovi zadrugi, o napakah in uspehih pri delu. Tovariš Franc Tomažič iz Zagorja je govoril o kadrih v zadrugništvu in o razdeljevanju industrijskih proizvodov zadrugam, ki naj bo bolj načrtno. V imenu slovenskih kmetov s Koroškega je konferenco pozdravil tajnik Slovenske kmečke zveze iz Celovca tovariš Blaž Singer, ki je izrazil zaupanje nad uspehi zadrugništva v Jugoslaviji.

Tovariš Trampuž, ki je diskutoval o obrtni dejavnosti v KZ, je poudaril, da naj se surovine črpajo predvsem iz lokalnih virov. Uspehe kmetijske zadrug v Boštanju je prikazal tovariš Petan, ki je govoril o trgovini, odkupu in zmanjšanju režijskih stroškov v zadrugi. O vprašanju odkupa je govoril tudi pomočnik ministra za državne nabave tovariš Mihelič, o problemih trgovine pa je diskutoval pomočnik ministra za trgovino in preskrbo tovariš Edo Štefan. Na vlogo kmetijskih zadrug pri izpolnjevanju plana gozdarstva in lesne industrije je opozoril v obširni diskusiji tovariš Hafner. Pomočnik ministra za kmetijstvo tovariš Peternelj, je obsežno razčlenil problematiko zadrugnih ekonomij, govoril pa je tudi o odnosih med kmetijskimi in kmečkimi delovnimi zadrugami. Ob zaključku je spregovoril tovariš Janez Hribar, predsednik sveta za kmetijstvo in gozdarstvo; povzel osnovne ugotovitve diskusije, pokazal na dosežene napake in obrazložil bodoče naloge kmetijskih zadrug.

Sklepi konference

Konferenca je ugotovila dobre in slabe strani dela in razvoja kmetijskih zadrug, analizirala napake in dragocene izkušnje; pokazala je, da je v našem gospodarstvu na vasi ena osnovnih slabosti v tem, da se poudarja pomen splošnih kmetijskih zadrug, ki pa imajo le-te pri dvigavanju kmetijske proizvodnje in našega kmetijskega gospodarstva.

Konferenca je bila še posebno pomembna zaradi tega, ker je dala dragoceno gradivo, pobudo in predloge, ki bodo mnogo pripomogli k nadaljnji vsestranski dejavnosti kmetijskih zadrug ter k njihovi krepitvi v smislu demokratičnega razvijanja socialističnega zadrugništva na vasi.

Za nadaljnje razvijanje in utrjevanje kmetijskih zadrug so sprejeli udeleženci konference naslednje sklepe:

1. Vsestransko bodo izboljšali delo splošnih kmetijskih zadrug. Zato se obvezujejo:
 - a) da se bodo trudili zaktivizirati vse člane kmetijskih zadrug, da bodo ozivilo delo vseh tistih zadrug, ki so bile v svojem delu neaktivne ali pa celo opuščene;
 - b) da bodo dvignili kakovost dela upravnih odborov in njihovo dejavnost usmerjali predvsem v pospeševanje poljedelske, živinorejske in ostale kmetijske proizvodnje;

Spremembe v vladi LR Hrvatske

Zagreb, 7. maja. (Tanjug.) Prezidijski Sabor LR Hrvatske je na predlog predsednika vlade LR Hrvatske izdal ukaz o skinitvi ministrstev za industrijo in komunalne zadeve pri vladi LR Hrvatske ter o ustanovitvi ministrstva državnih kmetijskih posestev, ministrstva za znanost in kulturo ter Svetov za predelovalno industrijo, za kmetijstvo in gozdarstvo, za blagovni promet, za lokalno gospodarstvo ter za energetiko in ekstraktivno industrijo.

Prezidijski je izdal tudi ukaz o razrešitvi ministrov v vladi LR Hrvatske. Razrešeni so: predsednik komisije državnih kontrol LR Hrvatske A. Berus, min. za ind. Rade Žigič, min. za finance Ivica Oretič, minister za kmetijstvo Dragutin Sali, minister za komunalne zadeve Dušan Dimić, minister za trgovino in preskrbo Dušan Čalić, predsednik planske komisije Marjan Svetković, minister za promet Jurica Draušnik, minister za gozdarstvo Simo Todorović in minister za lesno industrijo Stanko Čanica - Opačić.

Imenovani so: za podpredsednika vlade LR Hrvatske in predsednika Gospodarskega sveta Jakov Blažević, za pred-

bolje organizirali mlekarne, sirarne s sistematičnim zbiranjem in predelavo mleka;

c) da bodo dvigali proizvodnjo v vinogradništvu, sadjarstvu, čebelarstvu, hmeljarstvu in vseh ostalih panogah;

d) da bodo z maksimalno mobilizacijo lastnih delovnih sil in sredstev skrbeli za pravočasno izvrševanje plana v gozdarstvu (sečnji, prevozu in predelavi lesa). To nalogo bodo vestno izvrševali zaradi velike važnosti za naš izvoz. Delo kmetijskih zadrug bodo usmerjali bolj kot doslej v pogodovanje, pravilno izkoriščanje in zaščito gozdov;

e) da bodo razširili udejstvovanje zadrug na področju odkupa poljedelskih pridelkov, sadja, mleka, jajc, volne, gozdnih sadežev, zdravilnih zelišč in drugega. Pri odkupu živine in prašičev pa bodo kmetijske zadrug pazile, da bo zaščiten mlada in plemenska živina. Po drugi strani pa bodo zadrug učinkovito pomagale, da bo plan odkupa živine pravilno izpolnjen;

f) da bodo z ozirom na novo uredbo o vezani trgovini, ki povečuje njen obseg, vsestransko zboljšali in kulturno uredili trgovsko poslovanje. Poleg tega pa bodo razvijali trgovino po prostih cenah. Te naloge ne smejo biti skrb samo trgovskega aparata, ampak predvsem tudi upravnih odborov;

g) da bodo v skladu s potrebami še nadalje vsestransko razvijali poslovanje obrtnih zadrugnih delavnic, zlasti tistih, ki so najbolj vezane na pospeševanje kmetijske proizvodnje;

h) da bodo za knjigovodstvo, finančno poslovanje (finančne in gotovinske plane) in kreditno hramilo službo bolj skrbeli in to delo izvrševali z mnogo večjo odgovornostjo kot doslej; poslednice se bodo borili za pravilno zadrugno gospodarjenje in večanje ter črvanje zadrugne imetje.

Da bi kmetijske zadrug mogle pravilno razvijati in uspešno izvajati gospodarske naloge, bodo utrdili evidenco službo ter jo pravilno uporabljali.

5. Ker so zadrugne ekonomije izredno važno področje dela KZ in so osnova za razvoj v višje oblike zadrugništva, bodo tem posvetili vso skrb ter na njih gospodarili po socialističnih načelih: obdelali bodo vso zadrugno zemljo, dvigali živinorejo, povsod uvedli nagrajevanje, oziroma razdeljevanje dohodkov po vloženem delu in drugo.

Pri kmetijskih zadrugah bodo gledali na ugodne pogoje in važnost dvigali živinorejo in organizirali predvsem živinorejske zadrugne ekonomije (farme).

4. Za obdelavo zadrugne kakor tudi privatne zemlje, za uspešno izpolnjevanje gozdarskega plana, čiščenje sadnega drevja in izvajanje drugih važnih sezonskih del, kakor n. pr. setve, košnje in podobno, bodo s pomočjo množičnih organizacij organizirali medsebojno pomoč. Še posebno bodo pri tem aktivizirali kmečko mladino. Uvajali in razvijali bodo povsod socialistično tekmovanje med posamezniki, vsemi in zadrugami kot važno obliko dvigavanja storilnosti v kmetijski proizvodnji.

5. Da bi dvignili kmetijsko gospodarstvo, bodo kmetijske zadrug skrbely za kapitalne gradnje, n. pr. za popravila in gradnjo hlevov, svinjakov in ostalih gospodarskih zgradb v zadrugnih ekonomijah in pomagale pri tem tudi delovnim zadrugam. Še posebno skrb bodo posvečali gradnji zadrugnih domov. Zato bodo organizirali oprekanje, apnenice in delavnice za izdelavo gradbenega materiala.

6. V okviru političnih množičnih organizacij bodo delali za dvig kulturnoprosvetnega življenja; organizirali kulturne prireditve, čitalnice, študij gospodarskih problemov itd. V ta namen bodo poskrbeli za čimprejšnjo graditev, dograditev in ureditev zadrugnih domov.

7. Da bi zagotovili dobro in pravilno gospodarsko ter splošno dejavnost kmetijskih zadrug, bodo delali na tem, da bodo tiste tovariše, ki so absolutno različne zadrugne in strokovne tečaje, zaposlili prvenstveno v zadrugah, zlasti pa bodo izboljšali vodenje zadrugnih ekonomij. Poleg tega bodo skrbeli tudi za nadaljnji splošni in strokovni dvig kadrov, ki so potrebni zadrugam.

Z izpolnjevanjem vseh teh sklepov in nakazanih nalog bodo kmetijske zadrug polno zaživele in izpolnile vlogo, ki jo imajo v politični, kulturni in gospodarski prevzgoji kmečkega prebivalstva. Na ta način bodo tudi največ prispevale k dvigu kmetijske proizvodnje in s tem zagotovile čim boljše preskrbo delovnih ljudi v delavskih središčih in mestih, hkrati pa tudi zboljšale življenjske pogoje našega kmeta.

IZ DANŠNJE ŠTEVILKE:

Posvetovanje predstavnikov kmetijskih zadrug Slovenije
Prve štafete je nosijo pozdrave tovarišu Titu za njegov rojstni dan
Več pomoči ljudskim talentom
Fizkultura — Obvestila

JOHN ROGGE O VTISIH V JUGOSLAVIJI

»Jugoslavija ni odvisna niti od Moskve niti od Washingtona. To je pravilna pot, zato moramo pomagati takemu ljudstvu.«

New York, 7. maja. (Tanjug.) Podpredsednik Wallaceove progresivne stranke John Rogge, ki se je te dni vrnil v New York, je imel tiskovno konferenco, na kateri je podal vtise s svojega obiska v Jugoslaviji. Rogge je tudi govoril o sedanjih nerešenih problemih Organizacije združenih narodov.

Na vprašanje novinarjev, kako to, da je obiskal Jugoslavijo in da se je v njej mudil 7 tednov, je Rogge odgovoril, da se je želel na kraju samem seznaniti z razmerami v Jugoslaviji in na lastne oči videti, če jugoslovanska vlada izvaja industrializacijo države v interesu ljudstva. »Jaz sem — je pripomnil John Rogge — popolnoma zadovoljen z vsem, kar sem videl. Dobil sem ugoden vtis. Industrializacija v Jugoslaviji se izvaja s hitrim tempom in uspešno v korist vsega ljudstva ter za njegovo blaginjo.«

Na vprašanje, kakšna je po njegovem mnenju poglobljena razlika med stanjem v ZSSR in stanjem v Jugoslaviji, je Rogge dejal, da ne bi mogel podrobneje govoriti o razlikah, ki nedvomno obstajajo. Pripomnil je: ena razlika je očitna. Gre za pravice človeka, za individualne svobode. Za razliko od ZSSR vodstvo Jugoslavije mnogo razmišlja o nadaljnem razširjanju individualnih pravic. Jugoslovansko vodstvo posveča mnogo pozornosti vprašanjem osebne pobude in vprašanjem človeških pravic vobče in resno proučuje vprašanje, kako bi bilo treba v socialistični družbi nadalje razvijati in razširjati človeške pravice.

Rogge je naglasil, da imajo kulturni in znanstveni delavci v Jugoslaviji vso svobodo ustvarjanja. Tudi v tem pogledu — je dodal Rogge — se Jugoslavija razlikuje od ZSSR. Razen tega delajo v Jugoslaviji na decentralizaciji in jugoslovansko vodstvo se mnogo ukvarja z vprašanji nadaljnega procesa dezentralizacije. Rogge je naglasil, da je zelo zadovoljen s tistimi, kar je slišal od jugoslovanskih voditeljev o decentralizaciji. Praktični rezultati, ki bodo doseženi v Jugoslaviji, bodo imeli velik pomen — je dejal.

Govorec o borbi za mir, je Rogge poudaril primer Jugoslavije. Jugoslavija je neodvisna država v pravem smislu te besede. Jugoslavoani rešujejo svoje lastne probleme sami na svoj način. Do tega imajo vso pravico. Jugoslavija je neodvisna tako od Moskve kakor tudi od Washingtona. Tudi jaz sodim, da je potrebna daljša pot k miru na svetu. Zaradi tega sodim, da moramo pomagati takemu ljudstvu. Jugoslavija ni v nobenem bloku velesil. Jugoslavoani so proti temu, da bi se povezovali z bloki velesil. Sodim, da je to pravilna pot — je nadaljeval Rogge.

Na vprašanje, kaj misli o političnem položaju v Ameriki, je Rogge naglasil, da ne dvomi v to, da je ameriški narod odločno proti vojni. Mirovne sile so v Ameriki zelo močne, toda žal so le-te danes še premalo organizirane. Nadalje je grajal politiko oboroževanja, poudarjajoč, da v ZDA trošijo preveč denarja

za oboroževanje. Dalje je opozoril na primere kršitve človeških pravic v ZDA ter pokazal na Mundtov zakonski predlog kot na zelo nevaren pojav. Rogge obsoja nove pojave, kot je odpuštanje iz službe učiteljev in profesorjev pod obtožbo, da so komunisti. Dejal je, da je taka protidružba kampanja nevarna za sedanje demokratične svobode v Ameriki. Ko je Rogge govoril vse te slabe pojave, pa je po drugi strani proti temu, da bi se delala paralela med fašistično Nemčijo in ZDA, kot to nekateri poskušajo.

Na koncu je Rogge naglasil, da bo v okviru progresivne stranke odločno nastopil proti kršitvam individualnih pravic, proti vsem škodljivim pojavom in tendencam v ZDA, in da bo z vsemi silami delal za stvar miru.

Govorec o problemih OZN, je Rogge poudaril njen pomen in vlogo, pripomnil, da je treba krepiti Združene narode, da bi le-ti zares postali močna organizacija miru in mednarodnega sodelovanja. Vse mednarodne spore je treba reševati v okviru Združenih narodov in vse države morajo imeti pravico, da same na svoj način rešujejo svoje probleme — je naglasil Rogge.

Rogge je dalje poudaril pomen predloga generalnega sekretarja OZN Trygve Ljeja o sklicanju posebnega sestanka Varnostnega sveta. Rogge je vsestransko podprl Ljejev predlog, da bi bilo treba čimprej rešiti vprašanje kitajskega predstavnika v OZN, pa tudi druge njegove predloge, kot so predlogi, da bi obravnavali in rešili vprašanje atomskega in drugega orožja za množično uničevanje prebivalstva in vprašanje zmanjšanja oboroženih sil.

Bivši italijanski partizani na obisku v Sloveniji

Ljubljana, 7. maja. Skupina 36 bivših italijanskih partizanov, ki se je udeležila prvomajske slovesnosti v Beogradu, je danes prispela v Ljubljano. Del te skupine se je pripeljal z Reke. Tam so si bivši italijanski partizani ogledali delo in življenje v ladjedelnicah in drugih podjetjih, prej pa so bili tudi v Pulju. Drugi del skupine se je pripeljal v Ljubljano s posebnim letalom iz Sarajeva. Tam so si ogledali nove gradnje, kakor tudi železarno v Zenici.

Danes popoldne so skupaj odpovali na Bled. Spremljal jih je narodni heroj tovariš Stane Semčič-Daki in še nekateri drugi bivši borci NOV. Bivši italijanski partizani bodo ostali nekaj dni v Sloveniji.

Strojvodja Anton Snaj je prepeljal vlak s 181 vagoni - težak 4240 ton

Ljubljana, 7. maja. Rezultati tekmovanja za večjo obremenitev lokomotiv, ki ga je na naših progah uvedel kolektiv ljubljanske kurilnice, presega vse pričakovanja v poizkusih preseganja do sedaj veljavnih norm obremenitve. Po uspehih strojevodij Kumerja, Čuka in Vojeta, od katerih je slednji prepeljal brezhibno iz Zaloga do Zagreba 3817 ton težak vlak, je večeraj strojevodja Anton Snaj presegel vse dosedanje rezultate: ob 10. uri 50 minut je odpeljal iz Zaloga po isti progi in z isto lokomotivo (št. 06-030) maršrutni vlak številka 647, težak 4240 ton s 181 vagoni. Čeprav je bil vlak tako obremenjen, je uspelo strojevodji tovarišu Snaju, da je prispel v Zagreb 58 minut prej, kakor je določeno po voznom redu. Ta lokomotiva je bila v Zagrebu tudi pregledana in je v brezhibnem stanju. Ta podvig Antona Snaja, ki je vozil vlak z do sedaj največjo obremenitvijo, je dvignil v ljubljanski kurilnici vse

strojevodje. V soboto so se zbrali k strokovnemu posvetovanju, kjer so skupno s člani sindikalne in partijske organizacije ter s strokovnimi uslužbenci direkcije razpravljali o poslovanju dosedanjih načinov dela najboljših strojevodij. Sklenili so, da bo kolektiv prešel iz teh prvih poizkusov na splošno povečanje obremenitve vseh strojev pri direktnih tovornih vlakih, in to za povprečno 25%. Največjo pozornost bodo posvečali tekočim popravilom lokomotiv, pazili pri izpolnjevanju in uporabi protikotlova. Kvalitetno bodo vzdrževali stroje ter tako povečali kilometražo med dvema periodičnima popraviloma. Kolektiv je napovedal tekmovanje vsem kurilnicam ljubljanske direkcije in vsem večjim kurilnicam v državi. Prvo tekmovanje traja do 25. maja, do rojstnega dneva maršala Tita. Ob koncu so izbrali tudi strokovno komisijo, ki študijsko spremlja vse potek, in bo tehnično obravnavala uvedbo novih norm za obremenjevanje vlakov. B. V.

OD 14. MAJA DALJE BO VOZIL Z BEOGRADA DO REKE POSEBEN »PUTNIKOV« TURISTIČNI VLAK

Da bi se naraščajočemu številu obiskovalcev Slovenije in severnega Primorja omogočilo čim hitrejši in udobnejše potovanje v turistične in klimatske kraje, bo od 14. maja dalje vozil na progi Beograd—Ljubljana—Reka vsak dan poseben »Putnikov« brzovlak. Iz Beograda bo odhajal ob 18,20 uri, prispel v Zagreb ob 1,50, v Ljubljano ob 5,05 in na Reko ob 8,55 uri. Iz Reke se bo vračal ob 13,50 uri, prispel v Ljubljano ob 17,05, v Zagreb ob 20,20 in v Beograd ob 4,10 uri. Pri prihodu in odhodu z Reke bo imel vlak tudi zvezo s parniki. Z uvedbo tega vlaka je »Putnik« streljal za tem, da se s tem vlakom čim bolj poveže obisk turističnih krajev Slo-

venije in severnega Primorja. Tako bo omogočeno delovnim ljudem, ki želijo izkoristiti svoj letni odih v turističnih in klimatskih krajih, da bodo imeli s tem vlakom zvezo za Bled, Bohinj, Gozd Martuljek, Kranjsko Goro, Podkoren, Planico in drugim. Skupine izletnikov iz Zagreba bodo s tem vlakom imele tudi najboljšo zvezo za obisk postojnske jame. Ker bodo v tem vlaklu vsi prostori zaznamovani, bodo poslovalnice »Putnika« v Beogradu, Novem Sadu, Zagrebu, Ljubljani in Reki imele določeno število prostorov, katere bodo lahko rezervirali. Na ta način bodo z rezerviranjem sedežev v vlak odpravljene vse dosedanje nepravilnosti in težave. Parniki bodo rezervirane prostore plačali v vlaklu.

Prve štafete že nosijo pozdrave tovarišu Titu za njegov rojstni dan

Tudi letos se bodo fizikturniki iz vseh ljudskih republik in Jugoslavanske armade s Titovo štafeto pridružili delovnemu ljudstvu ob praznovanju rojstnega dne našega ljubljenejšega maršala.

V letošnji Titovi štafeti, ki bo med goslovanske armade ter štafete graničarske armade skoraj podvojilo. Samo v Hrvatski bo teklo 10.000 fizikturnikov več kot lansko leto. Tudi pot Titove štafete je letos mnogo daljša od lanske. Poleg republik in štafete Jugoslavanske armade ter štafete graničarske armade, ki je že na poti, bo tekla od Ulcinja do Kopra štafeta, ki bo nosila »pozdrav z Jadrana«, a od 5. t. m. je na poti štafeta naših mornarjev z Atlantskega oceana. Poleg teh bodo fizikturniki Hrvatske organizirali konjenično a fizikturniki Vojvodine kolegarsko štafeto.

Priprave za letošnje Titovo štafeto bodo kmalu končane. V vseh mestih se ustanovila telovadna društva posebne odboje, ki so izdelali načrte vzporednih in krajevnih štafet. Tudi v tovarnih in po vaseh so izvedli obsežne priprave. Fizikalne organizacije so razpisale natečaje za tim lepše izdelane štafete palice. Kot lansko leto se tudi letos pričakuje velik odziv, tako da bo štafeta palica, ki jo bo s pozdravi in čestitkami prejel maršal Tito na svoj rojstni dan dne 25. maja, res dobro izbrana in najlepša.

Tako toplo in prično, kot sprejemajo sedaj štafeto graničarjev, bo naše ljudstvo pozdravilo tudi ostale štafete. Te bodo priča velike ljubezni in predanosti našega ljudstva in naših narodov maršalu Titu. Nosilci štafet s čestitkami, pozdravi in novimi delovnimi obveznostmi bodo ob predaji štafetnih palic pripovedovali dragemu maršalu o velikih delovnih zmagih in rezultatih izgradnje ter o prepričanju našega ljudstva, da bo pod njegovim vodstvom uspešno dokončalo začeto delo — graditev socializma.

S Palica pri Subotici je v četrtek, dne 27. aprila odšla prva in najdaljša letošnja štafeta na čast rojstnega dne maršala Tita. Palico s pismom borcev, podoficirjev in oficirjev graničarskih enot je prvi ponesel major Stevo Ivančević, nosilec spomenice iz 1941. leta. Stevo je etekel v smeri meje proti Horgošu, kjer je predal palico svojim tovarišem, ki tečejo sedaj z njo že ob jugoslovansko-romunski meji od kamna do kamna in od karavle do karavle — toplo pozdravljeni in sprejeti od budnih čuvarjev naše svobode, neodvisnosti in mirne graditve socializ-

ma. Štafeta bo tekla ob vseh mejah naše države, le od Ulcinja do Splita bodo prenesli palico čolni in ladje. Po 28 dnevih se bo znova vrnila v Subotico, a zjutraj 25. maja se bo od tu podala proti Beogradu.

Letos bodo tudi mornarji, ki plujejo na ladjah naše trgoveke mornarice po vseh morjih sveta, poslali svoje pozdrave in izraze predanosti voditelju in učitelju naših narodov — maršalu Titu ob priliki njegovega rojstnega dne.

Štafeto palico s pozdravi naših mornarjev z Atlantskega oceana nosi naša nova preokooceanika motorna ladja Makedonija (9.000 ton) in sicer od 5. maja in to od rtiča Finistere v Blikskem zalivu. »Makedonija« bo ob tej priliki prvičkrat zaplula v domače vode. Palica je na zapovedniškem stolpu, a vzdolž vse poti boeta na častni straži oficir in mornar. Štafeta mornarjev bo svečano sprejeta v Dubrovniku, odkoder bo odplula na Reko, kjer se bo pridružila štafeti iz Istre.

Kot vse štafete ima tudi ta štafeta zgodovinsko obeležje. Pri rtiču Finistere so leta 1930 tedanji kapitalistični ladjiki gospodarji pri prelovarjanju parnika Dubrovniške plovnice družbe »Daksa« zakrivilo katastrofo 30 naših mornarjev. Kapitalistom je bilo namreč več do tega, da se brod potopi, saj je bila zavarovalnina večja od vrednosti ladje.

Tekmovanje posadk preokooceanikih ladij v počastitev rojstnega dne maršala Tita

Reka, 7. maja. Na svojem potovanju čez Atlantik v domovino je imela posadka nove preokooceanike motorne ladje »Makedonija« sestanek, na katerem je sklenila, da bo napovedala tekmovalje v počastitev rojstnega dne maršala Tita vsem posadkam preokooceanikih ladij naše trgovinske mornarice. Tekmovalni plan so poslali po radiu komiteju trgovinske mornarice in direkciji Jugoslavanske linijske plovnice, da bi ga prenela posadka vseh naših preokooceanikih ladij. Med drugim določa ta plan tekmovalje, katera posadka bo dosegla boljše uspehe pri vzdrževanju svoje plovnice, katera posadka bo opravila več prostovoljnih delovnih ur pri nakladanju in razkladanju blaga itd. Motorna ladja »Makedonija« ima 9000 ton nosilnosti in je bila pred kratkim dograjena v rotterdamki ladjedelnici, sedaj pa je na poti v domovino. — (Tanjug.)

Odprto pismo Vilme Schappeje članstvu KP Nemčije

Düsseldorf, 7. maja. (Tanjug.) Bivša članica sekretariata Komunistične partije Nemčije v Rastattu je poslala odprto pismo vsem članom Partije KP Nemčije, v katerem poudarja, da iz KP Nemčije izključujejo na stotine članov, ki poskušajo izraziti svoje svobodno mišljenje. Voditelji so, kot je rečeno v pismu, uvedli v Partijo nevzdržne birokratične ukrepe ter izključujejo slehernega, ki se jim ne pokorava.

Vilma Schappe je bila izključena iz sekretariata KP Nemčije v Rastattu zato, ker se je uprla zahtevi vodstva, da bi se morala ločiti od svojega moža Josefa Schappeja, bivšega glavnega urednika centralnega partijskega glasila »Freies Volk«, ki je bil izključen iz Partije zaradi »titotizma«. Na protest, ki ga je sprožil te zahteve poslala Vilma Schappejeva predsedniku KP Nemčije Maxu Reimannu, ni še do danes dobila nobenega odgovora.

Demonstracije vojnih invalidov v Rimu

Rim, 7. maja. (Tanjug.) Približno 3000 težkih vojnih invalidov v Rimu je že drugi v sedmih dneh demonstriralo v središču mesta. Invalidi so protestirali zaradi nerednega izplačevanja invalidnin in proti oblastem, ki nečejo povišati nizke družinske pokojnine. Polcija je poskušala posredovati, vendar se je morala zaradi ogorčenih protestov prebivalstva umakniti. Invalidi so obkolili ministrstvo za finance ter zaprli vse dohode k poslopiju. Finančni minister je bil prisiljen sprejeti delegacijo invalidov.

Po podatkih Zveze invalidov je način plačevanja invalidnin in pokojnin, ki je bil sprejet že v dobi fašizma, tako prikrojen, da dobiva nad 60% vseh invalidov na mesec največ po 6000 lir, se pravi, samo desetino zneska, ki ga je Generalna konfederacija dela določila kot mesečni minimum za delavsko družino. Razen tega leži po uradnih podatkih po raznih uradih in oddelkih ministrstva za finance še približno 450.000 nerednih preženj za invalidnino, od katerih je še 50.000 preženj iz prve svetovne vojne. Predstavnik tega ministrstva je pred kratkim izjavil, da je bil lani dosežen rekord glede na hitrost reševanja teh preženj s povprečno 33 rešenimi preženji mesečno.

Vidali grozi s kaznijo kadlicem jugoslovanskih cigaret

Trst, 7. maja. — Vidali je članom svoje partije prepovedal kaditi jugoslovanske cigarete.

Včeraj objavljenem sklepu Vidali je centralni komite grozi s partijskim ukorom vsakemu članu svoje partije, ki bi kadil jugoslovanske cigarete. V sklepu je rečeno, da člani Vidali jeve partije ne smejo kaditi jugoslovanskih cigaret, ker so izdelek izdajalske dežele. — (Tanjug.)

Adenauer o nemških ujetnikih v ZSSR

Vest agencije TASS, da je končana repatriacija nemških vojnih ujetnikov, je vzbudila v Nemčiji in v nekaterih drugih državah zelo živahno reakcijo. Agencija »France Presse« poroča, da je zahtodnemški kancler Adenauer izrazil v federalni skupščini dvom, da bi držale številke sovjetskih oblasti, in je rekel, da v vesti agencije TASS ni nobenih podatkov o usodi nemških civilnih deportirancev, ki so internirani v ZSSR. Adenauer je tudi apeliral na zahodne države, naj sprožijo vprašanje, kaj se je zgodilo s temi nemškimi državljani.

Vse parlamentarne skupine, izvemši Komunistično partijo, so se sporazumele, da »federalna skupščina slavnostno zavrača trditve agencije TASS, da bi bila repatriacija nemških ujetnikov končana.« »United Presse« pa poroča, da so uradni krogi v Washingtonu izjavili, da bi tri zahodne velesile morda v zvezi s tem skupaj protestirale.

Ameriški senat znižal kredite Marshallovega načrta za leto 1950-1951

Ameriški senat je s 47 glasovi proti 89 glasovom sklenil, da se krediti po Marshallovem načrtu za leto 1950-51 znižajo na 2.850.000.000 dolarjev. Predstavniki dom je nedavno tudi sklenil, da se zniža vsota 8.100.000.000 dolarjev kredita po Marshallovem načrtu, ki jo je predlagal Truman, na 250.000.000 dolarjev. (Tanjug.)

V Turčiji so aretirali poslanca opozicije Aldogana

Ankara, 7. maja. United Press poroča, da je turška policija včeraj aretirala člana parlamenta generala Sadika Aldogana, člana opozicijske nacionalne stranke. Aretirani je bil zato, ker je menda »kot narodni poslanec žali vlado«. Aldogan je bil aretirani v hipu, ko bi moral imeti po radiu velik predvoljni govor. Nacionalna stranka trdi, da so s tem hoteli prepričati njegovo udeležbo v predvolilnih zborovanjih, ki jih stranka organizira.

Smrt patriarha Gavrila

Beograd, 7. maja. Davi ob 8.25 je po krajši bolezni umrl v Beogradu srbski patriarh dr. Gavrilo. (Tanjug.)

Komisija OZN za človečanske pravice bo razpravljala o jugoslovanskem predlogu o gospodarsko-socialnih pravicah človeka

New York, 7. maja. (Tanjug.) Komisija ZN za človečanske pravice, ki mora izdelati končni osnutek mednarodnega pakta o človečanskih pravicah in ga po ekonomsko-socialnem svetu izročiti Generalni skupščini ZN, zaseda še mesec dni. Na svojem petem rednem zasedanju, ki se bo začelo letos septembra, mora Generalna skupščina sprejeti mednarodni pakt o človečanskih pravicah. Države, ki bi podpisale pakt, bi se obvezale, da bodo v svojih državah zagotovile vse liste človečanske pravice, ki jih naštevajo pakto.

V doseganem delu komisije ZN se je pokazala pri nekaterih delegatih, predvsem pri predstavnikih velesil, jasna tendenca, da bi zožili politične pravice ljudi. Predstavnik velesil v komisiji so n. pr. nastopili proti jugoslovanskemu predlogu, naj bi v pakt sprejeli določbo, da imajo preganjani demokratični borci pravico azila.

Dejali so, da je vprašanje azila in vprašanje ljudi, preganjanih zaradi demokratičnega prepričanja, tako zamotano vprašanje, da ga ni mogoče sprejeti v mednarodni pakt o človečanskih pravicah.

Številni predstavniki malih držav so pokazali naklonjenost stališču jugoslovanskega predstavnika. Vendar pa niso aktivno podprli naporov jugoslovanske delegacije, da bi bile določbe pakta precizne in da bi bila njihova vsebina demokratična.

Na večkrat ponovljeno zahtevo jugoslovanske delegacije so sklenili, da bo komisija na prihodnji seji začela razpravljati o gospodarsko-socialnih pravicah človeka. Jugoslovanski predlog je bil sprejet na seji 5. maja s petimi protitrem glasovom, pet delegacij pa se je vzdržalo glasovanja.

V komisiji za človečanske pravice se že od začetka zasedanja razpravljalo o tem, če bodo obravnavali tudi vprašanje gospodarsko-socialnih pravic človeka. Pri nekaterih delegacijah se je na zunaj jasno pokazala tendenca, da se sploh ne bi razpravljali o gospodarsko-socialnih pravicah in da bi le-te sploh ne bile sprejete v pakt o človečanskih pravicah. Jugoslovanski delegat Jewremovič je že 17. aprila opozoril na nujno potrebo, da se temu vprašanju posveti pozornost, ki jo zasluži. 2. maja je stavila jugoslovanska delegacija formalen predlog, da bi prešli na obravnavanje gospodarsko-socialnih pravic, v prvi vrsti pa vprašanja pravice do zajamčenega dela in zavarovanja v primeru brezposelnosti, dalje pravice do stavke, sindikalno organiziranja, zdravstveno in drugo zaščito itd. Na predlog belgijskega delegata je komisija začasno odložila sklepanje o jugoslovanskem predlogu. 5. maja je jugoslovanski delegat zopet sprožil vpraša-

nje obravnavanja gospodarsko-socialnih pravic. Predstavnik ZDA je nastopil proti jugoslovanskemu predlogu, sklicujoč se na pomanjkanje časa. Toda po daljši in živahni razpravi je komisija sprejela predlog jugoslovanske delegacije.

Pri nadaljnjem obravnavanju osnutka mednarodnega pakta o človečanskih pravicah je jugoslovanski delegat stavil k 22. čl. osnutka pakta izpreminjalni predlog, v katerem je rečeno, da se ne sme nobena pravica ali pooblastilo iz pakta o človečanskih pravicah uporabljati tako, da bi to škodovalo ciljem OZN, izraženim v Ustanovni listini. Jugoslovanski delegat je pri tem poudaril, da je komisija OZN za človečanske pravice, kot del OZN, dolžna sklepati na načelih, na katerih je zasnovana OZN in da morajo potemtakem priti v besedilo pakta take določbe, ki bodo preprečile zlorabljanje posameznih pravic iz pakta v protidemokratične in vojnouhujšanske namene — v smotre, ki nasprotujejo načelom OZN. Jugoslovanski izpreminjalni predlog so zavrnili s 7 proti 2 glasovoma, dve delegaciji pa sta se vzdržali glasovanja. Komisija je sprejela nekaj manj precizen člen, v katerem je rečeno, da se posamezne pravice iz pakta ne smejo izkoriščati za omejevanje drugih pravic iz pakta.

Izpreminjalni predlog, ki ga je stavila jugoslovanska delegacija, je imel ta smoter, da bi preprečil samovoljno tomanjenje posameznih členov pakta s strani vlad. Tako je n. pr. prišla v besedilo osnutka tega pakta določba, da se lahko svoboda tiska in obveščanja omeji na podlagi zakona ter v interesu javnega reda. Zato je bilo nujno potrebno sprejeti tudi natančne določbe, da se pravice iz pakta ne smejo uporabljati proti načelom OZN, se pravi, za zatiranje prednega tiska. Po drugi strani pa, če bi v pakt ne bila sprejeta določba, da se pravice ne smejo uporabljati v namenu, ki so v nasprotju z načeli OZN, se lahko pravica o svobodi tiska zlorablja za vojnopropropagandno, širjenje lažnivih vesti in netenje mržnje med narodi.

Komisija OZN za človečanske pravice nadaljuje s delom.

Vlada in CK KP Bolgarije sta kaznovala funkcionarje kmetijskega ministrstva

Sofija, 7. maja. Centralni komite Komunistične partije in vlada dolžita ministrstvo za kmetijstvo, da je kršilo načelo prostovoljnosti pri ustanavljanju kmečkih delovnih združenj in da so bile storjene še druge napake pri socialistični preobrazbi vasi.

CK KP in vlada sta objavila skupni sklep, s katerim razveljavljata plan razvoja kmečkih delovnih združenj v letu 1950 in direktive ministrstva za kmetijstvo kot »nepravilne, škodljive in nasprotne liniji vlade ter Partije«. V sklepu se obojavo voditelji kmetijskega ministrstva, ki so odredili okrožnim in okrajnim odborom, koliko kmečkih delovnih združenj morajo ustanoviti in koliko kmetov mora vetopiti v obstoječe zadruge. Centralni komite in vlada nadalje navajata, da kmetijsko ministrstvo ne pozna dobro razmer v različnih krajih države in opozarjata, da Partija in vlada nista napravili nikakršnega plana za ustanovitev kmečkih delovnih združenj v okrožjih ter okrajih.

CK KP Bolgarije in vlada sta kaznovala voditelje kmetijskega minist-

retstva za dejanja, ki so jih baje izvršili samovoljno in v nasprotju z linijo vlade ter Centralnega komiteja, s čimer skušata tudi na ta način preprečiti širokim ljudskim množicam zvestost na ministrstvo odgovornosti za zmanjšano na vasi in opravičiti zapostavljanje socialistične preobrazbe vasi. Tako je bil kmetijski minister Goranov kaznovan z opomnim, pomočnik ministra za kmetijstvo z ukorom, direktor oddelka za kmečke delovne zadruge Ninkov pa je bil odstavljen s svojega položaja.

»Čiščenje« tudi v Kareliji

Agencija »France Presse« povzema poročilo švedskega lista »Svenska dagbladet«, da so v Sovjetski Kareliji nedavno začeli s tako imenovanim »čiščenjem«. Odstranili so s položaja predsednika vlade v Petrozavodsku in list piše, da vse kaže, da je doletela enaka usoda tudi njegove najbližje sodelavce. Švedski list spravlja te ukrepe v zvezi s »čiščenjem« v baltških državah.

Z VSEGA SVETA

Poplave v Kanadi. — Reuter poroča, da je v mestu in predmestjih Winnipega v Kanadi Rdeča reka prestopila bregove in poplavlja na stotine hiš. Okrog 4000 ljudi je moralo zapustiti svoje domove. Vse prometne zveze so pretregane. Mnogi farmerji koljejo svojo živino, ker nimajo krme. Škoda znaša okrog 100.000 dolarjev. Več oseb je bilo ranjenih, ena pa je zgubila življenje. Če bo reka še naraščala, bodo morali iz Winnipega evakuirati prebivalstvo.

V New Yorku je gosta megla popolnoma dezorganizirala promet. Zaradi goste megle, ki je zajela mesto in predmestja, sta bili prometna letalska in pomorska služba popolnoma dezorganizirani. 160 odletov in pristankov letal, ki oskrbujejo notranje ameriške linije, so na letališču La Guardia odpovedali. Na mednarodnem letališču Idlewild pa so letala odletela in pristajala z velikimi zamudami. Več transatlantskih letal je moralo pristati v Bostonu.

Železniška nesreča v Pandžabu. Reuter poroča, da je davi iztril vlak na progi Patna—Bihar ter je pri tem izgubilo življenje 50 ljudi, ranjenih pa jih je bilo 70. Upravičeno sumijo, da je prišlo do nesreče zaradi sabotaže.

V Angliji so odkrili novo zdravilo. V kratkem bodo v Veliki Britaniji objavili mnogo večje odkritje, kot je penicilin, je v parlamentu med debato o racionalnem izkoriščanju znanstvenega raziskovanja v angleški industriji javil Errol, podpredsednik znanstvenoraziskovalne skupine v parlamentu. Kot je včeraj opomel radio London, je skupina angleških znanstvenikov iznašla novo sredstvo proti prehladu pod imenom »CS-94«. To sredstvo baje od-

pravi prehlad v eni noči. Znanstveniki trde, da je ta iznajdba važnejša kot penicilin.

Koliko avtomobilov je na svetu. — Po podatkih ameriškega časopisa »American Automobile« je bilo v začetku leta 1950 na svetu skupno 62 milijonov 464.000 avtomobilov vseh vrst. Od tega ima Evropa 11.574.000, ZDA 43.429.000, druge ameriške države 3.788.000, Oceania 1.591.000, Afrika 1.054.000, Azija 827.000, Francija 2.225.000. — Prve na svetu po številu avtomobilov so ZDA, za njimi pride Sovjetska zveza, za katero računajo, da ima 3 milijone avtomobilov, Vel. Britanija jih ima 2 milijona 980.000, Francija, Avstralija s 1.150.000 itd.

V Franciji že desetič povišujejo pristojbino za porabo plina. Francoska vlada je sklenila znova povišati pristojbino za porabo plina. S 1. junijem se bo pristojbina povišala za 50%. Od osvoboditve do sedaj so bile pristojbine za porabo plina povišane devetkrat. Januarja 1945 je stala poraba kub. metra plina 1,88 franka. Z novim dekretom se je pristojbina povečala sedaj na 18 frankov, v januarju 1951 pa bo povečanje znašalo 20,50 franka.

Plima naplavila 100 kitov na obalo. Nenavadno močna plima, kakršne je dolgo ne pomnijo, je naplavila na obalo na Škotskem nad 100 manjših kitov, ki so vsi poginili. Neke norveške firme za lov na kite se je pridružila, da odkupi in odvozi vse poginule kite. Tako veliko število mrtvih kitov je namreč nevarno za zdravje prebivalstva v okolici in jih morajo zato čim prej odstraniti.

Ob preledu delitve živilskih nakaznic je treba upoštevati tudi delno samopreskrbo potrošnikov

Pravilno razdeljevanje živilskih nakaznic je odgovorno delo, ki zahteva od odgovornih funkcionarjev na KLO dobro poznavanje razmer. Pogosto se dogajajo nepravilnosti zaradi tega, ker to stvar rešujejo samo posamezni člani KLO, ki ne skličejo mesečnih posvetov zastopnikov množičnih organizacij in zbora volivcev, kjer bi skupaj pretehtali vsak primer.

Vendar se dogajajo nepravilnosti tudi na tistih KLO, kjer delajo skupaj z množičnimi organizacijami. Vprašanje razdeljevanja živilskih nakaznic postavljajo namreč preveč ozko, v glavnem z vidika, kdo je upravičen do zajamčene preskrbe in kdo ni. Nedvomno bi bilo manj pritožb in živilski fondi bi bili pravilneje porazdeljeni, če bi poleg prvega postavili še drugo vprašanje: kdo je preskrbljen z nekaterimi kmetijskimi proizvodi in komu naj dodelimo nakaznice za delno preskrbo. Pri takem reševanju vprašanja bi zlasti povečali maščobne fondne, saj je maščobno, ki mu je KLO dodelil celo živilsko nakaznico, preskrbljen z maščobo (reja prašiča) in bi se mu ti odrezki lahko odvzeli. Maščobni upravičeni pritožbi bi se lahko izognili, če bi KLO namesto odzema cele živilske nakaznice upošte-

val, kaj lahko potrošnik pridela na svojem posestvu in kaj ne more.

Pravilno je upošteval delno rezanje živilskih nakaznic n. pr. RLO V. Ljubljana, ki ima točen pregled imovinskega stanja potrošnikov. Na ta način je lahko odzvel odrezke za maščobo v 359 primerih, za moko pa v dveh primerih. Tudi KLO Lendava je v zadnjih mesecih že precej pravilno ocenjeval možnosti samopreskrbe z nekaterimi predmeti ter je bilo tu tudi največ primerov, ko so lahko prihranili odrezke za maščobo. Nasprotno pa so v KLO Hotoderšiča odzvali odrezke za maščobo preveč šablonsko, ker niso vodili računa, kdo je kral prašiča in kakšne teže.

Tudi pri reševanju tega vprašanja bo krajevnim ljudskim odborom v pomoč sodelovanje z ljudskimi množicami. Ocenjevanje bo lažje in pravilnejše, ker se bodo ljudje sami med seboj pogovorili in reševali upravičeno odzema odrezkov posameznim potrošnikom. Odgovorni člani KLO pa se morajo zavdati, da je samo pravilno razdeljevanje živilskih nakaznic najboljši in edini način čuvanja živilskih fondov, s katerimi se ne sme v nobenem primeru razpisati, ker gre to na škodo vseh upravičencev zajamčene preskrbe. M. S.

PLODNO ZNANSTVENO RAZISKOVALNO DELO V INDUSTRIJI IN RUDARSTVU MAKEDONIJE

Znanstveno raziskovalno delo v ministrstvu za industrijo in rudarstvo Makedonije se je razvijalo v začetku v glavnem v smeri pravičnega in raznovrstnega izkoriščanja domačih surovin in tehničnih pridobitev drugih bratskih republik. V laboratoriju Biroja ministrstva za industrijo, kjer delajo poizkuse za pospeševanje proizvodnje, so bili doseženi razveseljivi uspehi.

Med drugim imajo v LR Makedoniji zelo ugodne pogoje za razvoj industrije porcelana. V Titovem Velesu grade velik kombinat za izdelovanje porcelana. Vzporedno z graditvijo tega kombinata promčujejo v Biroju ministrstva za industrijo surovinske baze kaolina, posebne gline za porcelan. Vse kemične in tehnološke preizkušnje so že končane, tako da zdaj že izdelujejo poizkusni porcelan. V tovarni »Vila Zora« v Titovem Velesu so začeli letos izdelovati osnovne porcelanske predmete za široko potrošnje, krožnike, vrče, skodelice za čaj in kavo, umivalnike itd.

V istem laboratoriju proučujejo možnost izkoriščanja surovin za porcelansko in steklarsko industrijo. Teh surovin je v LR Makedoniji mnogo. Keramična tovarna »Kis« v Skoplju pa izdeluje iz šamotne moke negorljive predmete, ki jih plansko porazdeljujejo na vse državo. Po kakovosti naš

šamot prav nič ne zaostaja za šamotom, ki smo ga uvažali iz tujine. Šamotne izdelke tovarne »Kis« uporabljajo za lokomotive ter za graditev plavžev in drugih naprav v težki industriji.

Biro za pospeševanje proizvodnje v ministrstvu za industrijo LR Makedonije pa je pripravil vse potrebno tudi za izdelovanje drugih predmetov. Makedonska industrija že uspešno izdeluje nekatere barve. Letos bo vsa gradbena industrija Jugoslavije preskrbljena z barvami, ki jih izdelujejo v Titovem Velesu.

V unjarski industriji smo sredstva za strojenje kož uvažali iz tujine. Zdaj izdeluje makedonska industrija ta sredstva iz domačih surovin. Vsa naša unjarska industrija bo letos preskrbljena s strojilom, ki ga izdelujejo v Makedoniji. Razen tega proučujejo tehnološki proces termozlacijskega materiala, ki bo preskrbel našo domačo industrijo s potrebnimi namti te vrste. Še nedavno so izdelovali iz bombažnega semena mlo in tehnične olje, zdaj pa izdelujejo tudi jedilno olje. Biro za pospeševanje proizvodnje v ministrstvu za industrijo v Skoplju proučuje tudi možnost pridobivanja tanina, lakov in drugih proizvodov iz grozdja, melon, paradiznikov itd. Dosedajni uspehi kažejo, da se bo tudi to posrečilo.

Za najboljšega v tkalnici hlačevine

Kdor gre v opoldanskih urah mimo tkalnice hlačevine v Celju, sliši napovedi po zvočniku o uspehih v tovarni, v najbolj in najsibših delavcih, vmes pa zaigra tudi kakšna plošča, tako da je razpoloženje kar veselo.

Danes je bila najboljša delavka Anica Hrovatič iz obrata B. Normo je presegla za 21%. Omenjena tovarišica dobi pri vratarju 100 din.

Morebiti nekaj novega. V tkalnici hlačevine je večkrat kaj novega. No, in ta posebnost je tistih 100 din, ki jih izplača uprava vsak dan najboljšemu delavcu. V obratu B je izdelal obratovodja Alojz Kirbiš grafikono, na katerem so natanko napisani delovni podatki za vsakega delavca posebej. Od najboljšega do najslabšega — za vsakega ima točne podatke. Tudi za mojstre vodi evidenco. Dosti se ne razlikujejo pri delu eden od drugega. Včasih je na prvem mestu Robin, drugi Benčič, pa tudi o Reberniku, Henčič in Dobovičniku piše večkrat v grafikonu, da so bili najboljši.

Proizvodnja se je od februarja do nekaj dvignila, se pohvali Kirbiš. »Uvedli smo tekmovanje, redno razglašamo udarnike, po zvočnikih govorimo o najboljših in najsibših, in posledica tega je, da hoče biti vsak najboljši, nabeđen pa najslabši. Primer imamo celo, da je štiriurni delavka postala udarnica. Badjurova mama je dva meseca presegala normo in prav vesela je bila, ko je dobila naziv udarnice.«

V tkalnici je slišati samo ropot strojev. Tu je dvanajst brigad, ki med seboj tekmujejo. V Robinovi brigadi dela na štirih strojih mladinka Fani Lančič, ki je že petič postala udarnica. Zdej je pri prvem, nato pri drugem stroju in če jo pri delu kdo ogovori, mu kratko odvrne, ne da bi odmaknila pogled od strojev.

»Za tri leta delam tukaj. Na stroju poznam že vsak najmanjši del, zato lahko lažje popravila kar sama opravim. Z veseljem delam, toda kadar tekam od stroja do stroja, mi je pri tem vroče, nato pride preprih in se kar bojim, da bom enkrat zbolela. Prav nad mano je mizdan ventilator. Večkrat sem kar sama nastavila ventilator, nakar mi je mojster prepovedal in obrazložil, da je vlažni

Nova uredba o odkupu fižola

Da se zagotovi preskrba potrošnikov s fižolom, bo država v gospodarskem letu 1950—1951 odkupovala fižol od kmetijskih gospodarstev, kmetijskih delovnih zadrug in združnih ekonomij.

Fižol se bo odkupoval po vezanih cenah; zavezanci pa bodo dobili poleg kupnine za fižol tudi bone za nakup industrijskih izdelkov. Kmetijska gospodarstva, ki imajo manj kakor 1 ha obdelovalne zemlje, ne bodo obremenjena za obvezno oddajo fižola.

IO KLO bo določil: koliko in kakšne vrste fižola bo oddalo posamezno gospodarstvo. Na odločbo, ki jo bo prejelo gospodarstvo za oddajo fižola, se gospodarstvo lahko v osmih dnevih pritoži pri IO KLO.

PIONIRJI SO OBISKALI LJUBLJANSKO LETALIŠČE

„Tudi jaz hočem postati pilot“

Včeraj dopoldne je bilo na ljubljanskem letališču živahno vrvenje. Letalska zveza je v sporazumu s komando vojnega letalstva v Ljubljani pripravila za pionirje osnovnih šol in nižjih razredov gimnazije ogled motornih in jadralnih letal. Okrog 9. ure se je na letališču zbralo nad 1000 pionirjev, ki so nestrpno čakali na razstavljen letal. Ko so zabrneli motorji in so se letala pomikala v vrsto, so pionirji na vsi moč pohiteli, da bi bili čimprej pri njih.

Pionirji so si ogledali letala raznih vrst, od nizko zmogljivega letala »Caprice« do lahkega bombnika. Oficirji in jadralci so radovednim pionirjem odgovarjali na številna vprašanja in pojasnjevali pomen in uporabo vzvodov, naprav, instrumentov in ravanje z letalom. Posebno živahno je bilo okrog motornih letal. Pionirji so smeli tudi v kabino, kjer so se zanimali za vse podrobnosti.

Med pionirji si slišal najrazličnejše pogovore: »Tudi jaz hočem postati pilot,« je dejal devetletni pionir svetlih las. »Kje pa, ko pa si preslaboten,« ga je zavrnil njegov tovariš. »Boš že videl, vpisal se bom med jadralce in potem bom lahko tudi v takem letalu,« mu je odgovoril pionir in pokazal na motorno letalo.

zrak potreben za boljše tkanje. Tudi to se da izboljšati. Če ni drugih težkoč, se tudi to z malim trudom odpravi. Kleparji bodo napravili s pločevine dva ščitnika in ju pritrtili tako, da bo pritisk zraka razdeljen na več strani.»

Sekretarka mladine jo tudi pohvali, da je pridna mladinka. Na šestanke rada prihaja in je na njih že dosti pridobila. Včeraj je bila pohvaljena po zvočniku kot najboljša delavka. Ni še bila stara 16 let, ko je prišla na delo v tovarno. Tudi njena sestra, ki dela v tovarni AERO, je udarnica.

Delo je nastopila popoldanska skupina. V navijalnici delata v Lajevičevi brigadi tudi Angela Kandolf in Cilka Canček. Prva je desetkratna udarnica in dela pri stroju že peto leto. Na vprašanje, kako je postala udarnica in zakaj se žene za večjo storilnost dela, ponosno odvrne: »Veseli me imam do dela. Stroj je ljubim in jih čuvam, ker vem, da so tudi moja last. Ko sem lani postala prvič udarnica, sem dobila še večjo voljo do dela.»

»Tudi druge delavke imajo veselje do dela, pa kljub temu niso udarnice.«

»Delo pri strojih zahteva celega človeka. Dosti je odvisno od opreznosti in hitrih rok, če se utrga nit. Včasih mi tudi stroj nagaja in če hitro opazim napako, lahko brez velikih zamud nadaljujem delo. Nekatere delavke pravijo, kako je mogoče naviti nad 200 kg preje in da je še 95 kg previsoka norma. Jaz pa menim, da bi lahko normo še zvišali.«

V mariborski tekstilni tovarni bodo tekmovali po šahovskem sistemu tudi v maju in juniju

2660 lamel. V tekmovalje so se vključili tudi tehnični strokovnjaki.

Strokovnjaki v mariborski tekstilni tovarni so po prvih izkušnjah tekmovalja izdelali okvirna pravila, da bi tekmovalje še bolj poživili. Za osnovo tekmovalja so sprejeli osmurni delovni čas, da bi še takoj v kalli zadržali vsak poizkus doseganja boljših uspehov na račun daljšega delovnega časa. Brigada, ki ne doseže 100% osmurnega plana, izpade iz tekmovalja za ta dan in dobi ničlo. Da bi lahko pravilno razvili tekmovalje in ocenili uspehe brigad, ki delajo na različnih strojih z neenako zmogljivostjo, so izdelali poseben grafikono. Grafikono je izdelal Srečko Slegnar, šef tkalnice MTT in ga je že sprejela mešana tekmovalna komisija. Nadaljnja novost šahovskega sistema tekmovalja, ki ga predvidevajo v MTT, je razporeditev brigad. V praksi se je namreč pokazalo, da šibkejšje brigade izgubijo delovni polet, ko tekmujejo z močnejšimi. Zato bodo v tem mesecu vse brigade, ki se bodo vključile v tekmovalje, razdelili v tri skupine, in skupino najboljših, srednjih in ostalih brigad. Razporeditev brigad bodo izvedli po posebnem ključu, tako da bo za vsako kategorijo predpisan odstotek preseganja norm. V vsaki tkalnici bodo dnevno zasledovali kumulativno doseganje norme in istočasno ocenjevali po skupinah. Do konca meseca maja bodo vse proizvodne brigade razporedili po teh kriterijih.

S tekmovaljem bodo nadaljevali tudi v juniju in bodo tekmovalje med seboj po šahovskem sistemu vse brigade, ki spadajo v isto skupino. Brigade, ki bodo dosegle največ točk, bodo prešle v višjo kategorijo in dobile častne naslove. Uspehe brigad bodo ocenjevali po posebej izdelanem grafikonu, kjer bo upoštevana raznolikost strojnega parka in izkoriščanje strojev.

V mariborski tekstilni tovarni, kjer imajo organiziranih 158 brigad, je že sedaj ogromno zanimanje za ta način tekmovalja. Boj za naslov najvišje kategorije in častnega naslova bo zanimiv in oster. To pospešeno tekmovalje bo seveda ugodno vplivalo na doseganje in preseganje planskih nalog v podjetju. —k.

Mestna letalska zveza je nagradila najboljšo pionirko Franco Mavsarjevo iz Loga pri Brezovici iz pionirskega odreda »France Rozman« in pionirja Petra Bernharda, učenca 4. razreda osnovne šole iz »Doma Titove mladine« iz Most, s tem, da sta smela v motornem letalu domače konstrukcije tipa »Trojka« poleteti nad Ljubljano. Peter je bil zelo ponosen. S pilotom sta se v zraku pogovarjala in je kazal živo zanimanje za letenje. Ob pristanku je skočil bosonog iz letala in že ga je obkročila skupina pionirjev, katerim je moral do podrobnosti pojasnjevati, kako se je v zraku počutil. Odgovoril je: »Dobro! In z zanimanjem vprašal poleg stojčega jadralca, koliko šol bi moral imeti, da bi lahko postal pilot. Pionirju Petru, kakor tudi drugim pionirjem se je porodila skrivna želja, da bi postali piloti — junaki sinjega neba. B. S.

Kakšna zdravilna zelišča lahko nabiramo v tem času

V mesecu maju, ko je rastlinstvo v polnem cvetenju in brstenju, se našim ljudem nudi največja možnost nabiranja zdravilnih zelišč. Sami sebi najdejo primeren in lahek zaslužek, akupnosti pa koristijo z zelišči za ustvaritev potrebnih surovin za izdelovanje zdravil. Hkrati pa nam zelišča, ki jih tudi izvažamo, prinašajo precej deviz.

Precejšnje število ljudi dandanes nabira zdravilna zelišča. Toda ker je med nami še mnogo ljudi, ki so pripravljene nabirati zelišča, je potrebno, da navedemo, katera zdravilna zelišča lahko v tem času nabiramo.

Sedanji čas je najprimernejši za nabiranje gljogovega cvetja, bezga in šmarnice. Nabiramo tudi liste pekoče koprivje, šmarnice, rdeče jagode in pljučnice. Med zdravilna zelišča, ki jih sedaj lahko nabiramo, štejemo tudi dišeče perle (valdmajstra), pljučnice in jeternik; toda te rastline moramo oddati brez korenin. Nabiramo pa tudi samo korenine ali korenike baldrijana, sladke koreninice in trobentice. Za naše zdravilstvo je uporabno še lubje hrasta, bele vrbe in navadne ter kranjske krhlike. Gljogovi vršički in koptnik s koreninico so tudi zdravilna zelišča, ki jih nabiramo.

Tudi za nabiranje zdravilnih zelišč imamo postavljen plan. Kmetijske zadruge, odkupna podjetja, žolska vodstva, množične organizacije, zlasti pa mladinske in pionirske, skrbite, da bomo v tem času nabrali čim več zdravilnih zelišč.

2660 lamel. V tekmovalje so se vključili tudi tehnični strokovnjaki.

Strokovnjaki v mariborski tekstilni tovarni so po prvih izkušnjah tekmovalja izdelali okvirna pravila, da bi tekmovalje še bolj poživili. Za osnovo tekmovalja so sprejeli osmurni delovni čas, da bi še takoj v kalli zadržali vsak poizkus doseganja boljših uspehov na račun daljšega delovnega časa. Brigada, ki ne doseže 100% osmurnega plana, izpade iz tekmovalja za ta dan in dobi ničlo. Da bi lahko pravilno razvili tekmovalje in ocenili uspehe brigad, ki delajo na različnih strojih z neenako zmogljivostjo, so izdelali poseben grafikono. Grafikono je izdelal Srečko Slegnar, šef tkalnice MTT in ga je že sprejela mešana tekmovalna komisija. Nadaljnja novost šahovskega sistema tekmovalja, ki ga predvidevajo v MTT, je razporeditev brigad. V praksi se je namreč pokazalo, da šibkejšje brigade izgubijo delovni polet, ko tekmujejo z močnejšimi. Zato bodo v tem mesecu vse brigade, ki se bodo vključile v tekmovalje, razdelili v tri skupine, in skupino najboljših, srednjih in ostalih brigad. Razporeditev brigad bodo izvedli po posebnem ključu, tako da bo za vsako kategorijo predpisan odstotek preseganja norm. V vsaki tkalnici bodo dnevno zasledovali kumulativno doseganje norme in istočasno ocenjevali po skupinah. Do konca meseca maja bodo vse proizvodne brigade razporedili po teh kriterijih.

S tekmovaljem bodo nadaljevali tudi v juniju in bodo tekmovalje med seboj po šahovskem sistemu vse brigade, ki spadajo v isto skupino. Brigade, ki bodo dosegle največ točk, bodo prešle v višjo kategorijo in dobile častne naslove. Uspehe brigad bodo ocenjevali po posebej izdelanem grafikonu, kjer bo upoštevana raznolikost strojnega parka in izkoriščanje strojev.

V mariborski tekstilni tovarni, kjer imajo organiziranih 158 brigad, je že sedaj ogromno zanimanje za ta način tekmovalja. Boj za naslov najvišje kategorije in častnega naslova bo zanimiv in oster. To pospešeno tekmovalje bo seveda ugodno vplivalo na doseganje in preseganje planskih nalog v podjetju. —k.

Mestna letalska zveza je nagradila najboljšo pionirko Franco Mavsarjevo iz Loga pri Brezovici iz pionirskega odreda »France Rozman« in pionirja Petra Bernharda, učenca 4. razreda osnovne šole iz »Doma Titove mladine« iz Most, s tem, da sta smela v motornem letalu domače konstrukcije tipa »Trojka« poleteti nad Ljubljano. Peter je bil zelo ponosen. S pilotom sta se v zraku pogovarjala in je kazal živo zanimanje za letenje. Ob pristanku je skočil bosonog iz letala in že ga je obkročila skupina pionirjev, katerim je moral do podrobnosti pojasnjevati, kako se je v zraku počutil. Odgovoril je: »Dobro! In z zanimanjem vprašal poleg stojčega jadralca, koliko šol bi moral imeti, da bi lahko postal pilot. Pionirju Petru, kakor tudi drugim pionirjem se je porodila skrivna želja, da bi postali piloti — junaki sinjega neba. B. S.

Več pomoči ljudskim talentom

V Ljutomeru sta dva ljudska talenta. Oba sta pisatelja. Prvi in drugi sta živele do osvoboditve trdo življenje vinčarja. Prvi, Ivan Stueh, je danes združnik na Runcu. Med prebivalstvom okraja je znan po svoji igri iz združnega življenja. —

Drugi — Ivan Hodžar — pa je na OLO, kjer pomaga usmerjati ljudskoprosvetno delo ljutomerskega okraja. Tudi on piše igre. Prvo je napisal že leta 1946. Mladina ni imela primerne igre za nastop, ljudje pa so želeli gledati igro na vsakem mitingu. Hodžar je zato napisal dvodejanko »Izdajalec«. Snov zanjo je vzel iz dogajanja v svoji vasi med okupacijo in narodnoosvobodilno borbo. Uspelo so jo uprizorjali v Ivanjkovcih, kjer je avtor igre doma, in na Lešnici. Pa pisania iger Hodžar tudi pozneje ni opustil. Trete leto po osvoboditvi je spisal dva prizora iz partizanskega življenja in ju naslovil »Prisega partizanke Vide«. Delo so igrali združniki vinogradniških zadrug »Vinski vrhovi« in »Zelesne dveri«. In ni slučaj, da so te igre največkrat igrali združniki. Ivan Hodžar je bil vse do osvoboditve vinčar, ob ustanovitvi zadruge »Vinski vrhovi«, leta 1946 pa je postal tudi sam združnik.

Ko je bil že leto dni član zadruge, so igrali njegovo burko »Miha gre v švabsko vojsko« tudi v Ormožu in pri Miklavžu. To igro so mu na prosvetnem odseku v Mariboru prav dobro ocenili. Vesel je bil uspeha in na proslavi dveletnega dela zadruge so združniki igrali že njegovo četrto igro »Viničarji«. V njej je z nekaj slikami pokazal na življenje viničarjev v stari Jugoslaviji. Ob tej priliki je upravni odbor zadruge nagradil Hodžarja z lepo knjižno nagrado.

Nekaj dni je tega, kar sem se pogovarjal s Hodžarjem v Ljutomeru. Visok in upadlega obraza, na katerem je zapustilo garanje za izkoriščevalskega gospodarja v stari Jugoslaviji svojo sled, je sedel za mizo na »okraju« in mi z navdušenjem pripovedoval svoje vtise iz Ljubljane. Bil je na tečaju za okrajne referente Ljudske prosvete.

»Človek veliko pridobi na takem tečaju,« je poudaril.

Zvedeti sem hotel, kako je živel pred vojno in kdaj je začel s pisanjem. Ko sem mu to povedal, se je v hipu spreminil. Ni bil več tako zgovoren kot pri slikanju tega, kar se je naučil v Ljubljani.

»Za vruga je bilo, trdo, trdo...« je začel.

NOVE KNJIGE IN REVIEJE

Novi svet št. 4, 1950, letnik V. Izdaja za Društvo slovenskih književnikov Državna založba Slovenije.

Kavčič Stane: O vzgoji mladine. Referat na IV. plenarnem zasedanju CK KPS. Mladinska knjiga, Ljubljana 95. Strani 24.

Književnost, št. 2—3, leto V. Beograd. Pionir, št. 8, leto 1949—50. Ljubljana. Maupassant Guy de: Pripovetke. Mala biblioteka 5. Izdala »Svetlost«, Sarajevo 1950. Cirilica. Strani 24.

Priroda, človek in zdravje, št. 3, leto V. Mesečnik za poljudno zdravstvo, Ljubljana.

Proteus, časopis za poljudno prirodnoznanost, št. 8, leto XII. Izdaja Prirodoslovno društvo v Ljubljani.

Letopis Matice Srpske, marec—april 1950, leto 126. Novi Sad.

Pedagoški rad, časopis za pedagoška in kulturno prosvetna vprašanja, št. 1—2, leto V. Izdaja »Pedagoško—književni zbor«, Zagreb.

Republika, časopis za književnost in umetnost, št. 1 in 2—3, leto VI. Zagreb.

Njegov oče je bil viničar v Strezetini pri Ormožu. In tudi Ivan je kaj kmalu začel z delom za gospodarja, posestnika in veletrgovca. Bil mu je najprej za pastirja in obiskoval obenem ljudsko šolo. Na ta čas se rad spominja. Na paši je namreč začel zlagati svoje prve pesmi. Želalo ga je po znanju. A o tem, da bi šel dalje v šole ni bilo govora.

»Tudaj si moral imeti denar, če si se hotel šolati,« je dejal.

Postal je viničar in se mučil vstretic s svojim očetom za istega gospodarja. Kljub temu je bral. Izobraževal se je sam. Knjige je prebiral ponoči po napornem delu. Tu in tam je pisal pesmi o svojem delu. Nekaj mu jih je objavil »Naš rode«. Ni pa imel nikogar, ki bi mu svetoval, kako naj piše. Najljubši so mu še danes pisatelji, ki jih je prebiral v tej dobi: Prešeren, Cankar, Zupancič Poleg njih je bral Jurčiča in Aškerc. Od tujih književnikov je vzljubil Gorkega, ker je pisal o delovnih ljudeh.

Viničar je bil tudi med okupacijo, vse tja do osvoboditve. Delal je za Osvobodilno fronto in Nemci so ga preganjali in zaprli.

Pot do široke izobrazbe se mu je odprla po osvoboditvi, ko je postal združnik, potem pa referent za Ljudsko prosveto, kar je še danes.

V 30 letih svojega življenja je dosti videl in si osvojil dokaj spoznanj. Kako zelo se razlikuje njegovo prejšnje življenje od življenja današnjih združnikov, ki so bili nekdat viničarji kot on, je skušal povedati v svoji igri »Viničarji« in v prizoru »Agrarna reforma«, ki ga je napisal leta 1948.

O življenju v zadruzi je napisal tudi pesmi »Pomlad in poletje v zadruzi«. — Pesmi je letos nagradil IO Ljudske prosvete Slovenije za mariborsko oblast.

Zanimalo me je še, kaj piše sedaj. »Najprej bi rad napisal igro o borbi za ustanovitev zadruge. Takih del pri nas manjka. Ljudje pa si jih želijo.«

Hodžar ve, da je njegovo delo še pomankljivo. Kako bi ne bilo. Saj je začel v pisanju. In do danes mu še nihče ni pomagal. Pričakuje, da mu bo mnogo pomagalo posvetovanje ljudskih talentov v središču mariborske oblasti.

V Mariboru so nameravali sklicati sestanek vseh ljudskih talentov. Ta naj bi bil že marca, pa ga ni bilo. Na takem posvetovanju se homo veliko naučil. Posebno mariborski književniki bodo lahko nam ljudskim pisateljem znatno v pomoč. Zaenkrat pa si pomagaj še sam, kolikor pač morem. —nc.

Socijalistički front, št. 2, leto III. Organ CK KP Hrvatske, Zagreb.

Nov den, št. 3, leto VI. Revija za umetnost, znanost in splošna vprašanja, Skopje.

Glasišče Mifovan: Raskazi. Izdalo Državno knigoizdatelstvo na Makedonija, Skopje 1949. Cirilica. Strani 99.

Domanovič Radoje: Raskazi. Izdalo Državno knigoizdatelstvo na Makedonija, Skopje 1949 (1950). Cirilica. Str. 89.

Dokumenti o razvoju ljudske oblasti v Sloveniji (zbral in uredil dr. Maks Šnuderl). Izdaja Društvo pravnikov LRS — sekcija za partizansko pravo — I. knjiga. Založba »Uradni list LRS«, Ljubljana 1949 (1950). Strani 240.

Ljudski pravnik, št. 2—3, leto V. Izdaja Društvo pravnikov LRS, Ljubljana.

Mladinska revija, št. 6, leto V. Glasilo mladih kulturnih delavcev Slovenije, Ljubljana.

Kuri Franjo: Kultura bresaka. Popularna poljoprivedna biblioteka 9. Izdala »Svetlost«, Sarajevo 1949. Cirilica. Strani 36.

ENOLETNA KNJIŽNICARSKA ŠOLA

Naša ljudska oblast posveča našemu knjižničarstvu zelo veliko pozornost. Knjižničarstvo v naši družbeni ureditvi dobiva pomembno in vidno vlogo v dvigu ljudske izobrazbe, zato mora tudi strokovna izobrazba knjižničarjev ustrezati tej nalogi. Potreba po strokovno usposobljenih knjižničarjih je v naši republiki velika. V Sloveniji na pr. je še mnogo okrajev, kjer še danes nimajo v okrajnih knjižnicah poklicnih knjižničarjev.

Knjižnice naših mest in vasei se morajo razvijati tako, da bodo postale v zavesti naših ljudi enakovredne ustanove gledališču in kinodvoranom. V krajih, kjer pa ni gledališč še tembali, ker morajo nadomestiti tudi te ustanove.

Predvsem morajo knjižničarji s poredovanjem knjig vzbujati nov odnos do kulturnega življenja, razširjati v bralcih kulturno obzornje, vzbujati željo po znanju in globljem izobraževanju. K tem je treba pritegniti one, ki jim je ljubezen do knjige prirojena in one, ki se jim zdi branje knjig izguba časa.

K tej vlogi se naše knjižničarstvo usmerja že vse od osvoboditve, ni pa moglo dati še zadovoljivejših uspehov predvsem zaradi pomanjkanja za delo usposobljenih knjižničarjev. Zato pomeni ustanovitev enoletne knjižničarske šole veliko pomoč naše oblasti in poudarek pomena in važnosti ljudskega knjižničarstva. Enoletna knjižničarska šola bo organiziralo ministertvo za znanost in kulturno vladu LRS in IO Ljudske prosvete Slovenije. To šolo bodo lahko obiskovali slušatelji z 8 razredi gimnazije, ki jim bo zagotovljena štipendija in oskrba.

Morda bo kdo vprašal, ali je potrebno, da ima knjižničar ljudske knjižnice gimnazijo in še enoletno šolo. Saj še vedno prevladuje mnenje, da tisti tehnični posel, ki ga naj opravi knjižničar vendar ni tako zapleten, da bi se mu brez težave kdor koli prilagodil.

Knjižnica je vzgojna ustanova in vsak vzgojitelj se mora za svoje delo, to je za vzgajanje pripravljati, biti mora predvsem sam izobražen. Knjižničarji velikih knjižnic morajo imeti splošno srednješolsko izobrazbo, nadaljnje znanje, ki ga tako delo terja, pa jim bo v glavnem dala enoletna knjižničarska šola.

Naloge bodočega knjižničarja so v kratkem take-le: stopiti bo moral v čim tenejši stik z bralcem ter ga s pomočjo knjig, ki ustrezajo njegovemu okusu in znanju, dvigal na vedno višjo stopnjo izobrazbe. V razgovorih in diskusijah, predavanjih bo prikazal na pr. leposlovje tako, da se bo bralec v knjigo laže pogledil, da mu bo bolj razumljiva in da jo bo znal tudi kritično oceniti po njeni umetniški in literarni vrednosti. Spoznal bo dobe, v katerih so živeali razni pisatelji, značaje letih ter njihovo napredno vlogo v družbi. Dalje bo knjižničar vzbujal zanimanje za poljudnoznanstvene knjige in za knjige o družbenem razvoju. Le tako bo knjiga za ljudstvo predstavljala doživetje. Bodoči knjižničar bo moral biti posrednik med pisateljem in bralcem, njegova naloga bo tudi ocenjevati knjigo po njeni umetniški in literarni vrednosti ter jo takoj podati ljudstvu v roke.

Uspehi dobrega knjižničarjevega dela ne bodo izostali. Pokazali se bodo v dvigu samozavesti preprostega človeka, ki mu bo v naprednih knjigah dostopno širše znanje. Knjižničar bo spoznaval na etotne bralcev, spoznaval njihove želje in njihovo stremiljenje, tem željam in stremiljenjem ustrezno bo izbiral in svetoval knjige; akupno s kulturnimi delavci okraja bo organiziral razne krožke, kjer bodo obravnavali znanstvena, leposlovna, sociološka vprašanja ter probleme kulturnega življenja. Pomagal bo knjižnicam okraja pri njihovem razvoju.

Iz tega področja knjižničarskega dela prav za prav še nimamo izkušelj, zato

tudi ne moremo napisati receptov in šablon, uspeh bo odvisen od dobre volje, iznajdljivosti in pedagoškega čuta knjižničarja.

Takšne so torej perspektive knjižničarja velike knjižnice, ki bo nekakšen pionir takega kulturnega dela. Tudi s takim načinom dela bomo dvignili med ljudstvom ljubezen do izobraževanja. Knjižničar bo ugotavljal in pisal o uspehih svoja opazovanja ter s tem pomagal graditi in dvigati knjižničarstvo iz naših razmer na stopnjo, ki mu gre v socialistični družbi. Ta vrsta dela po svoji širini in pestrosti ne zaostaja za delom drugih vzgojiteljev naših šol, morda je še bolj zanimivo, ker bo v stiku predvsem z odraslimi.

Nad tisoč abiturientov bo letos končalo v naši republiki gimnazijo. Večina se je najbrže že odločila za nadaljevanje študija na univerzi. Prepričani smo, da se jih bo trideset med tisoči mladih ljudi odločilo, da postanejo knjižničarji, toliko jih je namreč potrebno, da se bo lahko začela šola. Mladina bo razumela pomembnost knjižničarskega dela, nedvomno se bo našlo toliko mladih ljudi, ki bodo začutili v sebi poklic za to plemenito delo. Uspeh dela teh knjižničarjev bo pomagal tisočtem in tisočtem državljanom hitreje in globlje razumeti in se poglabljati v kulturne etvaritve. Vsekakor bo to delo mikavno za vse tiste, ki jim je pri arcu knjiga, ki jo ljubijo tako, da ji bodo posvetili svoje življenje.

Po končani šoli bodo postavljeni kot vodje okrajnih in mestnih knjižnic, ako se pa bodo želeli še dalje izobraževati, se še vedno lahko vpšejo na univerzo kot izredni slušatelji.

V enoletni šoli bodo splošno izobražbo dopolnjevali predmeti iz filozofije, pedagogike, psihologije, sociologije, svetovne literature, dijaki bodo imeli možnost študirati tudi tuje jezike in poslušati predavanja iz knjižničarstva. R. M.

